

Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto: Sisämarkkinastrategia

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Euroopan komissio antoi tiedonannon sisämarkkinastrategiasta 21.5.2025 (KOM(2025) 500 lopullinen). Strategiassa esitetään uusi lähestymistapa eurooppalaisen kotimarkkinan kehittämiseen perustuen yhdeksään pilariin, jotka ovat: esteiden vähentäminen; palvelumarkkinoiden vauhdittaminen; pk-yritysten tukeminen; digitalisaatio; yksinkertaistaminen; toimeen- ja täytäntöönpano; poliittinen omistajuus; EU-rahoituksen parempi kytkentä sisämarkkinoihin sekä; reilun kaupan puolustaja ja talouden suoja.

Komissio esittää strategiassa ehdotuksia seuraaville vuosille sisämarkkinoiden kehittämiseksi. Ehdotukset sisältävät sekä sääntelyaloitteita että muita toimia, joita komissio suunnittelee toteuttavansa erityisesti vuosien 2025 ja 2026 aikana. Lisäksi strategiassa viitataan toimiin, jotka ovat jo käynnissä kuten yksinkertaistaminen, ja toimiin, jotka on jo tuotu esiin aikaisemmin muun muassa komission työohjelmassa (KOM(2025) 45 lopullinen, komission tiedonannossa kilpailukykykompassista EU:lle (KOM(2025) 30 lopullinen) sekä tiedonannossa "Yksinkertaisemmin ja nopeammin toimiva EU" (KOM(2025) 47 lopullinen).

Suomen kanta

Suomi yhtyy komission näkemykseen siitä, että sisämarkkinat ovat tärkeämmät kuin koskaan ja tarvitaan monia toimia, jotta sisämarkkinat toimivat täysimääräisesti. Suomi katsoo, että sisämarkkinat ovat keskeisessä asemassa maanosan laajuisen kilpailukyvyn rakentamisessa. On tärkeää, että jäsenvaltiot ja komissio osoittavat vahvaa poliittista omistajuutta ja sitoutumista strategiaan ja sisämarkkinoiden kehittämiseen. Suomi katsoo, että strategiassa ehdotetut toimet ovat pääsääntöisesti tarkoituksenmukaisia. Strategian toimeenpaneminen on keskeistä ja siihen tarvitaan selkeä toimintasuunnitelma, jossa on konkreettiset aikataulut ja tavoitteet. Suomi pitää tärkeänä, että strategian etenemistä seurataan systemaattisesti selkeillä ja tarkoituksenmukaisilla

indikaattoreilla. Lyhyen aikavälin toimien lisäksi sisämarkkinoiden kehittämiseksi tarvitaan pitkän aikavälin visio.

Suomi yhtyy komission näkemykseen siitä, että sisämarkkinoilla on tärkeä rooli reilun kaupan puolustajana ja talouden suojana.

Suomi tukee komission tavoitteita sääntelyn yksinkertaistamiseksi ja hallinnollisen taakan vähentämiseksi. Monimutkaisten EU-sääntöjen yksinkertaistamisessa komission on tärkeää tarkastella systemaattisesti sekä olemassa olevaa että tulevaa sääntelyä yhteistyössä jäsenmaiden ja sidosryhmien kanssa. Tärkeä keino varmistaa uuden sääntelyn laatu on komission vaikutusarviot. Näihin liittyviä kilpailukyky- ja pk-yritystestejä tulee hyödyntää täysimääräisesti ja niissä käytetty data, menetelmät ja niiden tulokset tulisivat olla läpinäkyviä ja helposti saatavilla.

Palveluiden ja tuotteiden vapaa liikkuvuus

Suomi korostaa, että toimivien sisämarkkinoiden kannalta on tärkeää, että kansalliset tuotteita ja palveluja koskevat vaatimukset ovat välttämättömiä ja oikeasuhteisia. Esteiden syntyminen voidaan estää tehokkaimmin, jos kansalliset tuotteita ja palveluita koskevat vaatimukset ilmoitetaan komissiolle ja muille jäsenmaille luonnosvaiheessa. Suomi katsoo, että ilmoitusten tekemisen tulisi olla käyttäjäystävällistä ja ilmoitusten läpinäkyvyyttä tulisi parantaa.

Palveluiden vapaa liikkuvuus

Suomi katsoo, että palveluiden sisämarkkinoiden edistämiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Tältä osin strategian toimet olisivat voineet olla kunnianhimoisempia. Sektorikohtaisten toimien lisäksi on varmistettava palvelusääntelyn horisontaalinen koherenssi. Suomi pitää kannatettavana, että strategiassa esitetään toimia taloudellisesti merkittävien sektoreiden edistämiseksi. Suomi katsoo, että toimet teollisuuden liittyvien palveluiden, vähittäiskaupan ja yrityspalveluiden rajat ylittävän toiminnan vauhdittamiseksi ovat tervetulleita. Suomen näkemyksen mukaan on tärkeä vauhdittaa rajat ylittävää palveluntarjoamista eri toimin. Suomi tukee komission tavoitteita keventää työntekijöiden lähettämisen hallinnollisia menettelyjä. Suomi suhtautuu myönteisesti toimiin, joilla voidaan helpottaa rajat ylittävien palveluiden tarjoamista. Yhdistysten sijoittautumista, sisämarkkinoilla toimimista ja muita erityiskysymyksiä tulee kuitenkin tarkastella erikseen.

Suomi katsoo, että alueellisiin toimitusrajoituksiin tulisi tässä vaiheessa puuttua ensisijaisesti muilla puuttumiskeinoilla kuin sääntelyllä sekä soveltamalla nykyainsäädäntöä tehokkaammin.

Ammattipätevyydet

Sisämarkkinoiden toimivuuden, palveluiden ja henkilöiden vapaan liikkuvuuden sekä EU:n ulkopuolisten osajien saatavuuden näkökulmasta ammattipätevyysien sujuva tunnustaminen on keskeistä. Suomi kannattaa ammattipätevyysdirektiivin tehokkaampaan hyödyntämiseen tähtäviä toimia, kuten tunnustamisprosessien sujuvoittamista digitaalisten välineiden avulla sekä automaattiseen tunnustamiseen liittyviä toimia. Komission suunnitelmista työntekijöiden liikkuvuuden esteisiin puuttumiseksi ja kolmasmaalaisten ammattipätevyysien tunnustamisen menettelyiden sujuvoittamiseksi tarvitaan lisätietoja tarkempien kantojen muodostamista varten.

Uusi lainsäädäntökehys (NLF)

Suomi suhtautuu myönteisesti uuden lainsäädäntökehysten, nk. NLF-kehysten päivittämiseen ja kehittämiseen. Suomi katsoo, että kehys on toiminut tehokkaasti yhdenmukaista tuotesääntelyä ja lisäten sen johdonmukaisuutta. Suomi pitää tärkeänä, että NLF-kehyksessä pureudutaan jatkossakin useita sektoreita koskeviin laajoihin kokonaisuuksiin. Suomi tukee kehysten ajantasaistamista digitalisaatio ja kiertotalous huomioiden. NLF-kehysten päivittämisessä olisi tärkeää välttää sääntelyn pirstaloitumista, hajanaisuutta ja päällekkäisyyttä. Lisäksi tulisi kiinnittää huomiota sääntelyn käytännön soveltamisessa havaittuihin ongelmakohtiin.

Mahdollista EU-tason markkinavalvontaa ja valvontarakenteiden uudistamista harkittaessa olisi tärkeää arvioida eri toimenpiteiden vaikuttavuutta ja tehokkuutta sekä yhteensopivuutta kansallisten markkinavalvontajärjestelmien kanssa.

Standardit

Suomi tukee komission pyrkimyksiä kehittää standardoinnin kehikkoa tulevaisuutta kestäväksi. Suomi pitää kehikon toimivuuden pitkäjänteistä tarkastelua tärkeänä. Standardoinnilla on keskeinen asema kilpailukyvyn vahvistamisessa ja innovaatioiden lisäämisessä. Suomi pitää sidosryhmien kuten startup- ja pk-yritysten, kansalaisyhteiskunnan ja tiedemaailman laajaa osallistumista standardointiin sekä pyrkimystä vahvistaa EU:n asemaa kansainvälisessä standardoinnissa tärkeänä.

Suomi suhtautuu myönteisesti eurooppalaisen standardointijärjestelmän ja erityisesti harmonisoitujen standardien laadintaprosessin kehittämiseen. Eurooppalaisilla harmonisoiduilla standardeilla on keskeinen asema EU-säädösten toimeenpanossa. Suomi pitää tärkeänä mahdollisimman johdonmukaista ja yhdenmukaista lähestymistä yhteisiä eritelmiä koskevaan sääntelyyn. Yhteisten eritelmien lisäksi olisi tarpeen arvioida mahdollisuuksia käyttää harmonisoitujen standardien puuttuessa vaatimustenmukaisuuden osoittamisen tukena muita eurooppalaisen standardointijärjestelmän puitteissa laadittuja asiakirjoja.

Suomi suhtautuu myönteisesti komission pyrkimykseen hillitä hallinnollista taakkaa sekä edistää digitalisaatiota standardoinnin kehikossa.

Tuottajavastuu

Suomi tukee ehdotusta poistaa perusteettomat valtuutetun edustajan vaatimukset tuottajavastuujärjestelmissä. Suomi näkee kuitenkin tärkeänä, että mahdollisuus valtuutetun edustajan käyttämiseen säilytettäisiin silloin, kun toimija katsoo sen tarkoituksenmukaiseksi. Suomi näkee, että valtuutettu edustaja voi myös vähentää yrityksen hallinnollista taakkaa esimerkiksi silloin, kun se hoitaa usean alan tuottajavastuuvälitteet kyseisen tuottajan puolesta. Valtuutetulla edustajalla on lisäksi paremmat edellytykset tuntee kyseisen valtion rekisteröitymis- ja raportointiprosessit, koska sen on sijaittava siinä jäsenvaltiossa, jossa tuottajavastuuvälitteet hoidetaan, mikä puolestaan vähentää tuottajavastuullisen yrityksen hallinnollista taakkaa.

Suomi tukee ehdotusta yhdenmukaistaa tuottajavastuujärjestelmien yleisiä vaatimuksia ja raportointivaatimuksia. Suomi katsoo kuitenkin, että kansalliset erityispiirteet käytännön toteuttamisessa, esimerkiksi jätehuollon järjestämisessä tulisi voida edelleen ottaa huomioon.

Jätteiden sisämarkkinat

Suomi tukee komission tavoitetta siitä, että yhtenäistettäisiin jätteeksi luokittelun päättämisen ja sivutuotteeksi luokittelun kriteerit. Yhtenäistämisessä tulisi kuitenkin huolehtia, ettei samalla heikennetä turvallista ja terveellistä ympäristöä.

Digitalisaatio

Suomi tukee komission tavoitteita kehittää sisämarkkinoita digitalisaation keinon sekä siirtymistä dokumenttipohjaisista sisämarkkinoista datapohjaisiin sisämarkkinoihin. Suomi pitää tärkeänä, että sisämarkkinoiden digitalisaation kehittämisessä otetaan huomioon rajat ylittävä yhteentoimivuus ja hyödynnetään Yhteentoimiva Eurooppa -ratkaisuja.

Suomi pitää tärkeänä, että mahdollisen digitaalisen yksinkertaistamisaloitteen lisäksi datatalouden käytäntöjä edistetään yrityslähtöisesti laajemminkin tavoitteena selkeyttää ja yksinkertaistaa säännösten soveltamista investointien vauhdittamiseksi.

Yhteinen digitaalinen palveluväylä

Suomi tukee yhteisen digitaalisen palveluväylän (SDG) ja siihen liittyvän teknisen järjestelmän (OOTS) kehittämistä ja datan liikkuvuuden parantamista sisämarkkinoilla. Suomen näkemyksen mukaan OOTS-kehittämisessä tulee panostaa parempaan koordinaatioon ja yhteensovittamiseen Yhteentoimiva Eurooppa -prosessin kanssa. Suomi katsoo, että OOTS-järjestelmän käytettävyys ja sen vastaaminen tulevaisuuden digitalisaation tarpeisiin on keskeistä.

Yrityslompakot

Suomi suhtautuu myönteisesti komission mahdolliseen yrityslompakkoja koskevaan ehdotukseen. Yrityslompakkoita koskevan sääntelyn tulisi olla selkeää, hyödyntää olemassa olevan lainsäädäntökehityksen periaatteita ja olla kevyempää kuin luonnollisten henkilöiden lompakkoita koskeva sääntely. Suomen näkemyksen mukaan yrityslompakon tulisi pohjautua jo testattuihin parhaisiin käytäntöihin ja lompakon tavoitteena tulisi olla standardisoitu ratkaisu. Suomi katsoo, että yrityslompakon ensisijaisten käyttötapausten tulisi edistää innovaatioita ja palveluiden vapaata liikkuvuutta sisämarkkinoilla sekä vähentää hallinnollista taakkaa ja raportointivelvoitteita. Suomi katsoo, että yrityslompakoiden käytön tulisi perustua vapaaehtoisuuteen ja että niitä voidaan tarjota markkinaehtoisesti yritysten erilaisiin tarpeisiin.

Sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmä (IMI)

Suomi kannattaa sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmän (IMI) yhteentoimivuuden parantamista. Lisäksi Suomi pitää tärkeänä, että myös IMI-järjestelmän käytettävyyteen kiinnitetään huomiota.

Sähköinen laskutus

Suomi kannattaa rakenteisen datan hyödyntämisen ja sähköisen laskutuksen edistämistä EU-tasolla. Suomi tukee yhteentoimivuuden sekä Euroopan ja maailmanlaajuisien standardien hyödyntämistä sähköisessä laskutuksessa. Suomi suhtautuu myönteisesti tavoitteisiin edistää verkkolaskudatan käyttöä kestävyysraportoinnissa.

Digitaalinen tuotepassi

Suomi tukee komission pyrkimyksiä lisätä digitaalisia ratkaisuja tuotetta koskevien fyysisten merkintöjen ja asiakirjojen esittämiseksi. Suomi kannattaa yhdenmukaista lähestymistä digitaalisiin merkintöihin.

Suomi pitää digitaalisten tuotepassien käyttöönottoa kannatettavana ja painottaa tuotepassin kustannustehokkuuden huomioon ottamista tulevassa sääntelyssä. Digitaalisten

tuotepassien käyttöönotto ja kehitys tulee tehdä tiiviissä yhteistyössä elinkeinoelämän kanssa ja siinä tulisi kiinnittää huomiota yrityksiin kohdistuvan taakan tarkoituksenmukaiseen tasoon. Suomi pitää tärkeänä, että digitaalinen tuotepassijärjestelmä olisi teknologianeutraali ja yhteentoimiva muiden sisämarkkinoita tukevien järjestelmien kanssa kuten markkinavalvonnan ICSMS tai tullijärjestelmä.

Tuotepassiin sisältyvien tietojen tulisi olla merkityksellisiä tuotepassin tarkoituksen saavuttamisen kannalta. Kuluttajille jaettavan tiedon tulisi olla oikeellista, luotettavaa, turvallista ja ymmärrettävää. Suomi kiinnittää huomiota siihen, että tuotepassin olemassaolo ja tavaran vapaaseen liikkeeseen luovutus eivät tarkoita viranomaisen etukäteishyväksyntää tuotteille, vaan tuotteessa voi tästä huolimatta olla vaatimustenvastaisuuksia ja turvallisuuspuutteita, joihin markkinavalvontaviranomainen voi myöhemmin puuttua.

Suomi pitää tavoitetta edistää digitalisointia osana NLF-kehystä kannatettavana.

Täytäntöön- ja toimeenpano

Suomi katsoo, että sisämarkkinasääntöjen täysimääräisen toimeen- ja täytäntöönpanon varmistamiseksi tarvitaan kunnianhimoisia toimia sekä komissiossa että jäsenmaissa. Työssä olisi tärkeää hyödyntää tehokkaasti olemassa olevia rakenteita ja arvioida huolellisesti uusien rakenteiden tarpeellisuutta. Suomi pitää uusien esteiden syntymisen estämistä tärkeänä ja katsoo, että tässä tarvitaan konkreettisia ja määrätietoisia toimia. Suomi tukee sisämarkkinoiden täytäntöönpanon valvonnan työryhmän (SMET) roolin vahvistamista. Suomi tukee sitä, että sekä SOLVITissa esiin tulleita rakenteellisia ongelmia, että SMETin ratkaisematta jättämiä esteitä seurataan järjestelmällisesti. Suomen näkemyksen mukaan sääntöjen horisontaalisten täytäntöönpanon lisäksi tulisi panostaa myös sektori- ja säädöskohtaisiin täytäntöönpanoryhmiin ja viranomaisyhteistyöhön. Suomi pitää vuosittaista täytäntöönpanoagenda tervetulleena. Suomi tukee rikkomusmenettelyiden läpinäkyvyyden lisäämistä.

Valtioneuvosto tarkentaa kantojaan strategiaan sisältyviin toimiin komission annettua niistä varsinaiset ehdotukset.

Pääasiallinen sisältö

Komission tiedonannossa todetaan, että sisämarkkinat ovat maailman toiseksi suurin talous ja ne ovat Euroopan kasvun, vaurauden ja kilpailukyvyyn keskeinen ajuri. Täydentämällä sisämarkkinoita voitaisiin kaksinkertaistaa jo saavutetut hyödyt. Geopoliittisten jännitteiden ja taloudellisen epävarmuuden keskellä sisämarkkinat ovat EU:n vakauden ja kriisinkestävyyden ankkuri. Siksi on tärkeää elvyttää visio yksinkertaisista, oikeudenmukaisista ja saumattomista sisämarkkinoista.

Komission tiedonannossa on kuvattu strategia, jossa esitetään uusi lähestymistapa eurooppalaisen kotimarkkinan kehittämiseen. Tämä perustuu seuraaviin pilareihin:

Vähemmän esteitä: Keskitytään sisämarkkinoiden kymmenen haitallisimman esteen poistamiseen.

Kunnianhimoisempi lähestymistapa palveluihin: Palvelumarkkinoiden vahvistaminen sektorikohtaisella lähestymistavalla.

Pk-yritysten tukeminen: Eri toimia pk-yritysten tukemiseksi sisämarkkinoilla.

Tehokkaampi digitalisaatio: Hallinnon ja yritystoiminnan tehostaminen.

Yksinkertaistaminen: Byrokratian vähentäminen ja sääntöjen yksinkertaistaminen.

Toimeen- ja täytäntöönpano: Tehokkaampi ja parempi sääntöjen noudattaminen.

Poliittinen omistajuus: Parempi kansallinen sitoutuminen ja omistajuus.

EU-rahoitus: Parempi kytkentä sisämarkkinoiden kehittämiseen.

Enemmän suojaa: Sisämarkkinat reilun kaupan puolustajana ja talouden suojana.

Strategia sisältää viisi jaksoa, joissa on kuvattu konkreettisia toimia sisämarkkinoiden kehittämiseksi: Esteiden poistaminen; Palvelumarkkinoiden vauhdittaminen; Pk-yritykset; Digitalisaatio sekä; Täytäntöönpano. Jaksojen sisältöä on kuvattu tarkemmin alla.

Esteiden poistaminen

Komissio on tunnistanut strategiassa kymmenen merkittävintä sisämarkkinaestettä ja ehdottaa toimia niiden ratkaisemiseksi. Esteet ovat: Monimutkaiset EU-säännöt; Omistajuuden puute sisämarkkinoista jäsenmaissa; Monimutkaiset yrityksen perustamiseen ja toimintaan liittyvät menettelyt; Ammattipätevyyksien tunnustaminen; Viivästykset standardoinnissa; Hajanaiset pakkauksia, merkintöjä ja jätteitä koskevat säännöt; Vanhentunut tuotesääntely ja tuotteiden säädösten vastaisuus; Rajoittava ja vaihteleva kansallinen palveluiden sääntely; Työntekijöiden lähettämisen raskaat menettelyt sekä; Alueelliset toimitusrajoitukset.

1. Monimutkaiset EU-säännöt

Monimutkaiset ja päällekkäiset säännöt voivat johtaa korkeisiin noudattamiskustannuksiin ja hallinnolliseen taakkaan. Viranomaisien ja jäsenvaltioiden parempi yhteistyö ja tehostaisi valvontaa ja sääntöjen soveltamista. Tulevissa lainsäädäntöaloitteissa – niin uusissa kuin nykyisten EU-säädösten tarkistuksissa – pyritään yksinkertaistamaan ja selkeyttämään sääntöjä. Tämä on erityisen tärkeää keskeisillä strategisilla aloilla, kuten puolustuksessa.

Toimet:

- Hyväksytään yksinkertaistavia Omnibus-paketteja, kuten digitaalinen Omnibus ja tuottajavastuuvetoitteen hoitamista helpottava paketti, hallinnollisen taakan vähentämiseksi (meneillään).
- Kilpailukykytarkistusten hyödyntäminen (meneillään).
- Arvioidaan kansallisia ja EU-virastoja sisämarkkinoiden sääntöjen tehokkaan soveltamisen parantamiseksi (Q1 2026).
- Uudistetaan julkisten hankintojen sääntelyä keskittämällä ja yksinkertaistamalla sääntöjä sekä edistämällä kestävyttä, resilienssiä ja eurooppalaista etusijaa (Q4 2026).
- Uudistetaan puolustushankintadirektiivi yksinkertaistamaan ja yhdenmukaistamaan sääntöjä sekä huomioimaan eurooppalainen etusija (Q4 2026).

2. Omistajuuden puute sisämarkkinoista jäsenmaissa

Kansalliset säännöt eivät aina huomioi riittävästi EU:n periaatteita tai oikeudellisia kehyksiä, mikä aiheuttaa esteitä sisämarkkinoille. Lisäksi EU-lainsäädännön puutteellinen tai raskas toimeenpano (gold-plating) fragmentoi sisämarkkinoita. Kansallisten sääntöjen oikeasuhteisuuteen ja ilmoitusmenettelyiden parempaan hyödyntämiseen tullaan kiinnittämään huomiota. Oikeusvaltioperiaatteen raporttiin lisätään sisämarkkinanäkökulma.

Toimet:

- Kutsutaan koolle ensimmäinen korkean tason sisämarkkinakoordinaattorien (sisämarkkina sherpat) kokous (Q4 2025).
- Järjestetään ensimmäinen SMETin vuotuinen korkean tason poliittinen kokous (Q4 2025).

- Sisämarkkinaesteiden ennaltaehkäisyä koskeva lainsäädäntöehdotus (Q3 2027, tarvittaessa arvioiden nykyisten ennaltaehkäisevien välineiden toimivuutta).

3. Monimutkaiset yrityksen perustamiseen ja toimintaan liittyvät menettelyt

Tiedonannossa esitetään toimia muun muassa yritystoiminnan aloittamisen ja liiketoiminnan siirtämisen helpottamiseksi EU-alueella.

Toimet:

- Komissio antaa 28. regiimiä koskeva ehdotuksen yritysten rajat ylittävän toiminnan helpottamiseksi (lainsäädäntöehdotus Q1 2026).
- Liiketoiminnan siirtoja koskevan komission suosituksen päivittäminen (Q4 2025).

4. Ammattipätevyysien tunnustaminen

Ammattipätevyysien tunnustamiseen liittyviä menettelyitä on tarve nopeuttaa ja sujuvoittaa ja automaattisen tunnustamisen soveltamisalaa laajentaa.

Toimet:

- Tutkitaan mahdollisen EU-lainsäädännön antamista työntekijöiden liikkuvuuden esteisiin puutumiseksi.
- Sujuvoitetaan ja nopeutetaan ammattipätevyysien tunnustamista digitaalisilla työkaluilla (Q4 2026).
- Ammattipätevyysien automaattisen tunnustamisen laajentaminen (Q4 2026).
- Tutkitaan mahdollisen EU-lainsäädännön antamista kolmansien maiden pätevyysien tunnustamisesta (Q4 2026).

5. Viivästykset standardoinnissa

Nykyinen standardointikehikko ei täysin vastaa markkinoiden ja politiikan tarpeisiin. Etenkin harmonisoitujen standardien puute tai viive lisää yritysten kustannuksia ja epävarmuutta, heikentäen kilpailukykyä ja hidastaen uusien teknologioiden käyttöönottoa. Komissio pyrkii kehittämään eurooppalaista standardoinnin kehikkoa tulevaisuuden kestäväksi. Tavoitteena on nopeuttaa ja joustavoittaa standardointiprosessia, varmistaa sidosryhmien osallistuminen standardointiin, parantaa standardien saatavuutta sekä vahvistaa EU:n asemaa maailmanlaajuisessa standardoinnissa.

Toimet:

- Komissiolle valtuus antaa tarvittaessa yhteisiä eritelmiä (strategian yhteydessä annettu Omnibus-ehdotus).
- Standardointisäädöksen arviointi (lainsäädäntöehdotus (Q2 2026)).

6. Hajanaiset pakkauksia, merkintöjä ja jätteitä koskevat säännöt

Vaihtelevat kansalliset merkintöjä koskevat vaatimukset vaikeuttavat yritysten toimimista sisämarkkinoilla. Pitkän aikavälin tavoitteena on vähentää merkinnöistä aiheutuvaa taakkaa digitalisaation avulla huomioiden kuluttajien tarpeet.

Digitaaliset merkinnät toimivat osana digitaalisia tuotepasseja. Myös tuottajavastuujärjestelmien tietyt vaatimukset on tunnistettu esteeksi rajat ylittävälle kaupalle ja kiertotaloudelle. Lisäksi tarvitaan aidot jätteiden sisämarkkinat kiertotalouden edistämiseksi.

Toimet:

- Merkintöjä koskevien vaatimusten yhdenmukaistaminen ja digitaalisten merkintöjen käyttöönotto (digitaalinen tuotepassi vaiheittain käyttöön, mahdollisesti osana uuden lainsäädäntökehityksen, ns. NLF-kehityksen tarkistusta Q2 2026).
- Poistetaan perusteettomat valtuutetun edustajan vaatimukset tuottajavastuujärjestelmissä ja kevennetään raportointia (Omnibus-ehdotus Q4 2025).
- Puretaan kansallisten tuottajavastuujärjestelmien hajanaisuutta lisäämällä harmonisointia, yksinkertaistamista ja digitalisointia (osana kiertotaloussäädöstä Q4 2026).
- Uudistetaan jätteeksi luokittelun päättymisen ja sivutuotteeksi luokittelun kriteerit. Nopeutetaan EU-tason kriteerien hyväksymistä ja helpotetaan jätteen siirtoa rajojen yli kierrätykseen (osana kiertotaloussäädöstä Q4 2026).

7. Vanhentunut tuotesääntely ja tuotteiden säädösten vastaisuus

EU:n tuotesääntelyn lainsäädäntökehys on sisämarkkinoiden vahvuus mahdollistaen laajan tuotevalikoiman, yhteiset säännöt ja kuluttajansuojan. Lainsäädäntökehys tarvitsee kuitenkin monia parannuksia ja sitä on suojeltava väärinkäytöksiltä. Kolmansista maista tuotavien tuotteiden suuri määrä tekee tullin ja markkinavalvonnan täysimääräisestä valvonnasta mahdotonta.

Toimet:

- Markkinavalvontaviranomaisten ja EU:n tulliviranomaisten toimien parempi koordinointi ja mahdollinen EU-tason markkinavalvontavaltuuksien ja tulevan EU:n tulliviranomaisten valtuuksien yhdistäminen (Q3 2025 alkaen).
- Uuden lainsäädäntökehityksen, ns. NLF-kehityksen uudistaminen digitalisatiota ja kiertotaloutta edistäen sekä parantaen kuluttajasuojaa (mahdollinen lainsäädäntöehdotus Q2 2026).

8. Rajoittava ja vaihteleva kansallinen palveluiden sääntely

Erilaiset kansalliset vaatimukset vaikeuttavat palveluiden tarjoamista sisämarkkinoilla. Velvollisuus perustaa yritys toiseen jäsenvaltioon on byrokraattista ja kallista.

Toimet:

- Aloite rajat ylittävän palveluntarjoamisen mahdollistamisesta EU:n laajuisesti, kun lupa saatu yhdessä jäsenvaltioissa, ml. mahdollinen lupajärjestelmien harmonisointi (Q2 2026).
- Oikeudellinen ohjeistus ja suositukset väliaikaista palveluntarjontaa koskevista oikeuksista (Q2 2026).

9. Työntekijöiden lähettämisen raskaat menettelyt

Rajat ylittävä palveluiden tarjoaminen edellyttää työntekijöiden sujuvaa liikkuvuutta, mutta menettelyt ovat usein monimutkaisia ja raskaita.

Toimet:

- Käynnissä olevien lainsäädäntöneuvotteluiden loppuunsaattaminen
 - sosiaaliturvan koordinaatioasetus
 - lähetettyjä työntekijöitä koskeva e-deklaraatio.
- Reilu työvoiman liikkuvuus -paketti (2026) mukaan lukien
 - Euroopan sosiaaliturvapassin (ESPASS) käyttö EU:n laajuisesti sen pilotoinnin jälkeen.
 - Euroopan työviranomaisen (ELA) vahvistaminen ja mandaatin tarkastelu.
 - Harkitaan toimia rajat ylittävien palveluiden tarjoamisen helpottamiseksi.

10. Alueelliset toimitusrajoitukset

Alueelliset toimitusrajoitukset voivat rajoittaa kuluttajien valinnanvapautta ja aiheuttaa hintaeroja. Ne johtuvat suurten tuotemerkkivalmistajien rajoituksista, jotka estävät jälleenmyyjä ostamasta tuotteita yhdestä jäsenmaasta ja myymästä niitä toisessa.

Toimet:

- Kehitetään uusia välineitä kilpailulainsäädännön soveltamisalan ulkopuolelle jääviin perusteettomiin toimitusrajoituksiin puuttumiseksi (ehdotus Q4 2026).

Palvelumarkkinoiden vauhdittaminen

Tiedonannossa kuvataan palveluiden merkittävää roolia sisämarkkinoilla (75 % EU:n BKT:sta) ja sitä, kuinka palveluiden sisämarkkinat ovat yhä hyvin puutteellisesti kehittyneet. Palveluiden monimuotoisuus rajoittaa yhdenmukaisen, horisontaalisen politiikan tehokkuutta, kun taas merkittäviin sektoreihin keskittymällä voitaisiin saavuttaa enemmän.

Toimet:

- Ehdotus rakennuspalveluasetukseksi (lainsäädäntöehdotus Q4 2026).
- Tehdään yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa lupamenettelyjen ja kaavoituksen yksinkertaistamiseksi osana Euroopan kohtuuhintaista asumista koskevaa suunnitelmaa ja rakennusstrategiaa (Q1 2026).
- Käynnistetään aloite teollisuuteen liittyvien palveluiden, kuten asennus-, huolto- ja korjauspalveluiden, rajat ylittävän tarjonnan helpottamiseksi (Q4 2025).
- Ohjeistukset ja suositukset jäsenvaltioille sääntelyn keventämiseksi yrityspalveluissa (Q1 2026).
- Ohjeistus vähittäiskaupan sääntelyn oikeasuhteisuudesta jäsenvaltioille (Q4 2026).
- Ehdotus EU:n jakeluasetukseksi, joka korvaa postipalveludirektiivin ja rajat ylittävien pakettien asetuksen (lainsäädäntöehdotus Q4 2026).
- Ehdotus digitaalisten verkkojen asetukseksi, jolla yksinkertaistetaan oikeudellista kehystä ja edistetään sähköisen viestinnän sisämarkkinoiden toteutumista (lainsäädäntöehdotus Q4 2025).
- Aloite yhtenäisestä digitaalisesta junalippujen varaus- ja lippujärjestelmästä (Q4 2025).
- Aloite paperittomasta liikkuvuudesta matkustajille ja tavaroille (Q4 2026).
- Aloite rajat ylittävistä autonvuokrauspalveluista (Q3 2025).

- Nykyisen horisontaalisen lainsäädäntökehityksen (palveludirektiivi) yhdenmukaisen toimeen- ja täytäntöönpanon varmistaminen (meneillään).

Pk-yritykset

Pk-yritysten liikkuvuutta sisämarkkinoilla halutaan helpottaa ja pk-yritykset tulee huomioida paremmin lainsäädännössä. Pk-yritysten kasvua pieniksi keskisuuriksi yrityksiksi halutaan helpottaa ja myös näiden yritysten hallinnollista taakkaa vähentää. Teollisoi-keuksien tehokkaampaa hyödyntämistä halutaan parantaa, raportointivelvoitteita helpottaa sekä pääsyä kestävään rahoitukseen sujuvoittaa.

Toimet:

- Otetaan käyttöön itseilmoitukseen perustuva pk-yritystunnistustyökalu (samanaikaisesti sisämarkkinastrategian julkaisun kanssa).
- Vahvistetaan pk-yrityslähettiläiden verkostoa (Q3 2025).
- Julkaistaan parhaita pk-ystävällisiä sääntelykäytäntöjä esimerkkeinä lainsäädäntötyöhön (Q3 2025).
- Määritellään pienet keskisuuret yritykset (small mid-caps) ja hyväksytään SMC-Omnibus (samanaikaisesti sisämarkkinastrategian julkaisun kanssa).
- Jatketaan pk-yritysrahastoa vuodelle 2026 ja mahdollisesti vuodelle 2027 (Q4 2025).
- Annetaan suositus vapaaehtoisesta pk-yritysstandardista kestävyiden hallintaan (Q2 2025).
- Kehitetään vapaaehtoinen malli pk-yritysten kestävyiden osoittamiseen ja helpotetaan pääsyä kestävään rahoitukseen, mukaan lukien taksonomiasääntelyn muutos (Q1 2026 / Q2 2026).

Digitalisaatio

Tarvitaan kokonaisvaltainen paradigman muutos dokumentteihin perustuvista sisämarkkinoista datapohjaisiin sisämarkkinoihin ja automaattiseen ja reaaliaikaiseen datansiirtoon.

Toimet:

- Ehdotus eurooppalaisesta yrityslompakosta (lainsäädäntöehdotus Q4 2025).
- Otetaan täysimääräisesti käyttöön EU:n digitaalinen henkilöllisyyslompakko kaikissa jäsenvaltioissa (Q4 2026).
- IMI-asetuksen uudistus IMI-järjestelmän laajentamisen sujuvoittamiseksi (lainsäädäntöehdotus Q4 2026).
- Digitalisoidaan vaatimustenmukaisuusvakuutukset ja tietyt muut tuotekohtaiset asiakirjat (osana strategian yhteydessä esitettäviä Omnibus-ehdotuksia).
- Muutetaan EU-lainsäädäntöä digitaalisen tuotepassin (DPP) käytön laajentamiseksi (osa uuden lainsäädäntökehityksen, ns. NLF-kehityksen uudistusta, Q2 2026) ja varmistetaan sen tekninen käyttöönotto.
- Sisällytetään digitalisointia koskevat säännökset uudistettuun standardointia ja julkisia hankintoja koskevaan sääntelykehykseen (Q2 2026 ja Q4 2026).
- Uudistetaan sähköistä laskutusta koskeva sääntely julkisissa hankinnoissa (Q4 2026).

Täytäntöönpano

Sisämarkkinasääntöjen asiamukainen soveltaminen ja täytäntöönpano on komission ja jäsenvaltioiden vastuulla. SMET ja SOLVIT ovat tärkeitä foorumeita tässä yhteistyössä. Uusien esteiden syntymisen estäminen on tehokkaampaa kuin jo olemassa olevien esteiden purkaminen. Kansallisten sääntöjen tulee olla välttämättömiä ja oikeasuhteisia. Komissio tulee parantamaan rikkomusmenettelyiden läpinäkyvyyttä ja viestintää.

Toimet:

- Sisämarkkinaesteiden ennaltaehkäisyä koskeva lainsäädäntöehdotus (Q3 2027, tarvittaessa arvioiden nykyisten ennaltaehkäisevien välineiden toimivuutta).
- Kutsutaan koolle ensimmäinen korkean tason sisämarkkinakoordinaattorien (sisämarkkina sherpat) kokous (Q4 2025).
- Järjestetään ensimmäinen SMETin vuotuinen korkean tason poliittinen kokous (Q4 2025).
- Vahvistetaan SOLVIT-keskuksia ja eurooppalaista verkostoa (Q4 2025).
- Seurataan systemaattisesti SOLVITissa esiin nousseita rakenteellisia ongelmia ja esteitä, joita SMET ei ole onnistunut ratkaisemaan (Q2 2025 alkaen).
- Esitetään ensimmäinen vuotuinen sisämarkkinoiden täytäntöönpanosuunnitelma (Q1 2026), joka julkaistaan yhdessä vuotuisen sisämarkkina- ja kilpailukykyraportin kanssa.

Yhteenvedona tiedonannossa todetaan, että sisämarkkinat ovat tärkeämmät kuin koskaan ja tarvitaan toimia, jotta sisämarkkinat toimivat täysimääräisesti ja Euroopan arvot vahvistuvat. EU:n vahva sisämarkkina vahvistaa unionin globaalia asemaa ja tekee EU:sta luotettavan kumppanin samanmielisille maille. Komissio ehdottaa myös uutta rakenteellista yhteistyökehystä Länsi-Balkanin maiden, Ukrainan ja Moldovan integroimiseksi sisämarkkinoihin ennen mahdollista täysjäsenyyttä. EU puolustaa reilua kilpailua käyttämällä tarvittaessa kaupan suojatoimia. Komissio sitoutuu valvomaan sisämarkkinasääntöjen noudattamista, ja Euroopan parlamenttia ja neuvostoa kehoitetaan tekemään sisämarkkina-aloitteista poliittinen prioriteetti. Tavoitteena on modernisoitu ja digitalisoitu sisämarkkinakehys vuoteen 2030 mennessä. Jäsenvaltioilla on keskeinen rooli sääntöjen päivittäisessä toimeenpanossa, ja niiden tulee yhdenmukaistaa kansallinen politiikka ja lainsäädäntö EU:n yhteisten tavoitteiden kanssa. Eurooppa-neuvosto seuraa strategian etenemistä, ja komissio raportoi vuosittain sisämarkkina- ja kilpailukykyraportissaan edistymisestä ja keskeisistä indikaattoreista.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Tiedonanto ei ole SEUT 288 artiklassa tarkoitettu säädös. Se ei ole oikeudellisesti sitova.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Euroopan parlamentissa vastuuvaliokunta on IMCO-valiokunta.

Kansallinen valmistelu

EU8 kilpailukykyjaosto kirjallinen menettely 6.-10.6.2025
EU-ministerivaliokunta 18.6.2025

Eduskuntakäsittely

Suomen avaintavoitteet EU:n strategiseen agendaan ja tulevan komission ohjelmaan vaikuttamiseksi E 58/2023 vp.

Valtioneuvoston selvitys: komission tiedonanto sisämarkkinoiden 30. vuosipäivä E 25/2023 vp.

Valtioneuvoston selvitys: komission tiedonanto kilpailukykykompassista EU:lle E8/2025.

Valtioneuvoston selvitys: komission tiedonanto yksinkertaisemmin ja nopeammin toimivasta EU:sta E23/2025 vp.

Valtioneuvoston selvitys: komission tiedonanto pk-yritysten tukipaketista E 59/2023 vp.

Valtioneuvoston selvitys: komission tiedonanto standardointia koskevasta EU:n strategiasta E 28/2022 vp.

Valtioneuvoston selvitys: komission tiedonanto kattavasta EU:n keinovalikoimasta turvallista ja kestävästä verkkokauppaa varten E 38/2025 vp.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Kyseessä on komission tiedonanto, joka ei ole oikeudellisesti sitova. Tiedonannolla ei ole vaikutuksia kansalliseen lainsäädäntöön.

Taloudelliset vaikutukset

Tiedonannolla ei ole suoria taloudellisia vaikutuksia.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

--

Asiakirjat

COM(2025) 500 final

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Niina Etelävuori TEM, niina.etelavuori@gov.fi, puh. 050 438 4908

VAHVA-tunnus

EU/659/2025

Napsauta tähän ja kirjoita kukin tunnus omalle rivilleen

Liitteet Napsauta tähän ja kirjoita liitteet

Viite Napsauta tähän ja kirjoita viite

